

— організуюча та самоорганізуюча функція.

Різноманітні функції оцінювання взаємодіють, підкріплюючи одна одну, в той же час не всі проявлять себе в кожній окремій формі оцінювання. Таким чином, використовуючи різноманітні форми оцінювання, треба пам'ятати, що оцінювання не обмежується тестуванням, тому що є багато інших, альтернативних форм оцінювання. Крім того, оцінювання знань студентів не є інструментом, який застосовується через певні проміжки часу, а навпаки є постійним інструментом навчання. Крім того, навіть традиційні форми перевірки знань мають багато невикористаних можливостей розвитку гнучкого, неупередженого способу мислення.

Оцінювання процесу навчання з боку студентів є частиною глобального процесу оцінювання. Поширеною є практика опитування студентів щодо якості викладання після закінчення курсу. Інформація поступає до керівництва навчального закладу, але насправді не впливає на процес навчання. Оцінювання студентами методів та вмінь викладача має бути глобально орієнтованим та висвітлювати методи та стратегії з точки зору завдань глобальної освіти, в жодному разі не принижуючи особистість вчителя. Наприклад, щодо іноземної мови, студент має оцінювати своє відношення до вивчення мови, але ніколи його відношення до особистості викладача. Анкетування має включати непрямі запитання щодо того, чи є викладання орієнтованим на студента, а не на підручник, чи процес навчання є комунікативним, а не формальним, чи є навчання креативним, а не імітаційним.

Література

1. *Biboletova. M. Curriculum Standards and the Implications for Teacher Training. Moscow Linguistic University — 1996.*
2. *Case R. Integration in the Global Education Curriculum. Russia — 1996.*

*Червінська Л. П., д-р екон. наук, професор
кафедри управління персоналом та економіки праці*

КРЕАТИВНА ТЕХНІКА ВИКОРИСТАННЯ «МОЗКОВОГО ШТУРМУ» В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Метод мозкового штурму запропонований американським ученим А.Ф. Осборном у 1940-х рр. як поліпшений варіант діалогу Сократа з широким використанням вільних асоціацій. Основні цілі застосування методу — колективний пошук ідей, поділ процесів

генерації і критики в часі і учасників, відповідно, на генераторів і критиків. У процесі генерування висловлювані ідеї розвиваються і модифікуються асоціаціями та аналогіями. Оптимальними вважаються групи із 5—10 чоловік. Кінцева мета — вироблення максимальної кількості різноманітних ідей. «Мозковий штурм» є однією з найстаріших і найчастіше застосовуваних креативних технік. При цьому важливо відмітити наступні «золоті правила» обов'язкові для всіх креативних методик:

1. Критика заборонена. Жодна з ідей не може бути оцінена, поки не висловлені всі пропозиції.
2. Безрозсудні ідеї заохочуються, тому що легше спростувати ідеї, ніж розробляти їх.
3. Придумувати якнайбільше ідей. Кількість переважає якість.
4. Підхоплювати й розбудовувати ідеї інших, комбінувати різні пропозиції.

Учасники вирішують у груповій дискусії, яку ідею можна здійснити відразу, які потрібно змінити й поліпшити, і які в цей момент не підходять для вирішення проблеми. Після того як знайдений консенсус, ідеї, що залишилися, можна використовувати для вживання конкретних заходів за рішенням поставленого завдання.

Різновиди «мозкового штурму»:

— *класичний «мозковий штурм»*. При цьому ідеї надходять у довільному порядку, кожний виступає як завгодно часто й у будь-який момент часу. Запис ідей проводиться на аркуші фліп-чарта. Проведення класичного «мозкового штурму» обмежується в часі;

— *упорядкування*. Встановлюється черговість виступаючих, запис ідей ведеться до останньої ідеї на аркуші фліп-чарта;

— *метод «Мицубісі»*. «Мозковий штурм» розбивається на дві повторювані стадії однакової тривалості. На першій стадії учасники записують свої ідеї у блокноти, а на другій — по черзі оголошують записані ідеї. Координатор переносить ідеї на аркуш фліп-чарта;

— *блокнот ідей*. Учасники по черзі стовпчиком дописують свої ідеї в загальний блокнот.

Варіанти проведення «мозкового штурму»:

Прогресуючий «мозковий штурм»: кілька коротких фаз генерування ідей (5—10 хвилин) чергуються з такими ж короткими фазами оцінки.

Деструктивно-конструктивний «мозковий штурм»: пошук ідей розбивається на дві фази. 1 — висловлюється найбільше негативних ідей, перелічуються речі, які перешкоджають рішенню; 2 — учасники повинні робити конструктивні пропозиції.

Самостійний «мозковий штурм»: самостійно виробляються ідеї без критичної оцінки. При цьому необхідно провести критичну ревізію свої «божевільних ідей».

Змінний «мозковий штурм»: фази колективного й індивідуального генерування ідей поперемінно змінюють одна одну.

Використання технології «мозкового штурму» може стимулювати пізнавальну діяльність студентів і передбачає можливості використання вільного обміну думками з певних проблем, розвитку в них системного мислення, креативності, інноваційної культури тощо.

Черевко Д. Р., старший викладач
кафедри регіональної економіки

ВПЛИВ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧА НА ЯКІСТЬ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ

Соціально-економічні та духовно-культурні процеси сучасного суспільства засвідчують, що в основу майбутнього покладено ідею побудови української держави, демократичного устрою та формування нової генерації педагогічних кадрів. Саме через діяльність педагога відбувається становлення громадянина як особистості і фахівця, зміцнюється інтелектуальний і духовний потенціал нації. Інноваційний розвиток сучасної вищої школи не може відбуватися без духовно-морального становлення викладача. Його педагогічна майстерність є складовою розвитку суспільства.

Від рівня професійної майстерності викладачів залежить результат фахової підготовки студентів та ефективність їхнього особистісного зростання. Саме тому передбачені певні зобов'язання науково-педагогічних працівників: постійно підвищувати професійний рівень, педагогічну майстерність, наукову кваліфікацію; забезпечувати високий науково-теоретичний і методичний рівень викладання дисциплін у повному обсязі освітньої програми відповідної спеціальності; додержуватися норм педагогічної етики, моралі; поважати гідність осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах.

Педагогічна майстерність — це комплекс властивостей особистості, що забезпечує організацію високого рівня професійної діяльності на рефлексивній основі. До таких важливих властивостей належать гуманістична спрямованість діяльності викладача, його професійна компетентність, педагогічні здібності і педагогічна техніка. Педагогічна майстерність передбачає від-